

STÅ I LÅGOR

FÖRSTA BOKEN I EN TRILOGI

av RIGMOR TJERNGREN

Chefen har bitt om ett samtal. Vad är det att hetsa upp sig för?
Ett vanligt medarbetarsamtal, förmodligen har han med sig en blomsterkvast som tack för vårens arbete med antagningen. Precis som förra året.
Men någonting känns fel. Var det hans röst, tonläget?
Var det att kollegan inte skulle vara med fast hon frågat två gånger:
”Ska inte Kerstin vara med?”

Så hör hon hans steg i korridoren. Raspet mot dörmattan när han torkar av sig. Signalen från den gröna knappen.
Vad Annika inte vet är att inom en halvtimme kommer hennes liv att vara förändrat.

Stå i lågor handlar om utanförskap. Att inte längre få tillhöra det vanliga livet, det som tagits för givet. Vi får följa Annikas inre och yttre resa mot ett liv hon inte vill ha.

Det är en berättelse om att vara människa, om livet som en paradox, om tillhörighet och främlingskap. Om gränslöshet och destruktivitet och om att ibland bara ligga på badrumsgolvet i fosterställning. Men framför allt: det är en berättelse som många kommer att känna igen sig i.

STÅ I LÅGOR är första delen i i en trilogi om Annika Domeij.
De två följande är *ASKKROPPEN* och *RESA MED DEMONER*.

Rigmor Tjerngren

RIGMOR TJERNGREN är författare och samhällsdebattör, fil.kand. inom beteendevetenskap och har arbetat som universitetslärare, studievägledare och utredare inom Kriminalvården. Hon har startat en förening mot mobbning (*OMM*: Organisation Mot Mobbning) och är verksam som samtalsterapeut bland annat på Självmordslinjen (*Mind*). Bor på sydkusten i Skåne med två taxar och en sambo.

porträttfoto: Marianne Westerlund

ISBN 978-91-988287-9-5

9 789198 828795 >

Lassbo Förlag
FÖR BERÄTTELSEN I DIG

STÅ I LÅGOR

av RIGMOR TJERNGREN

Stå i lägor. 1:a Upplagan 2023

Lassbo Förlag, Göteborg.

www.lassboforlag.se

ISBN: 978-91-988287-9-5

© Rigmor Tjerngren 2023.

Materialet i denna bok är skyddat enligt upphovsrättslagen.

Redaktör: Josefin Lassbo

Omslag: Linda Pabst

Grafisk form: Edita Ramoniene

Tryck: Scandinavian book, 2023.

<https://scandinavianbook.se/>

*“När du kommer till slutet av ditt rep, knyt en knut
och häng kvar.” – Franklin D. Roosevelt*

Kapitel

1

Utdrag ur patientjournal:

Patienten tar kontakt med mottagningen. Är i det närmaste panikslagen. Känner sig utnyttjad och kränkt. Har haft utvecklingssamtal med sin närmaste chef. Blivit anklagad för att inte sköta sitt arbete. Inte passa arbetstider. Enligt pat själv arbetar hon 50–60 timmar i veckan. Sitter kvällar och helger och sköter sin mejl-korrespondens med studenterna. Det finns två studievägledare för 9000 studenter jämfört med Stockholm där det finns sex på motsvarande studentantal. Pat har varit på bristningsgränsen länge, men samtalet med chefen blev droppen. Pat gick direkt till personalchefen och ville säga upp sig. Får ny tid till undertecknad den 5 maj. Sjukskrivning p.g.a. sina symptom. Uppmanas att ge sig ut på promenader. Använda de läkemedel pat har sedan tidigare. Får söka akut om pat försämras. Sjukskriven en månad för stressreaktion.

Hon satt med benen hopslingrade under skrivbordet och med blicken ut genom fönstret.

Hon såg ingenting.

Ändå var våren i sin skiraste grönska denna dag i slutet av april. Varför hon hade denna roterande klump i magen?

Förstod inte.

Det stack i händerna. Hettade.

Med pennan kliade hon eksemen i hårbotten. Det kliade mer än vanligt. Sved och brände. Pennan for fram och tillbaka över det upphettade området.

Hade lunchen varit av det svårsmälta slaget? Som vanligt hade hon valt soppa och smörgås.

Svårt ändå att tugga.

Soppan var räddningen som vanligt. Gapa och svälja.

Hon kunde skriva en bestseller om att gå ner i vikt genom hårt arbete sju dagar i veckan. Genom att älska sitt arbete så mycket att man glömde att äta. Och åt man ändå, var matsmältningen noll. Överdrift. Men smal var hon. För smal åtminstone enligt Per. Kläderna hängde löst på den tunna kroppen.

Men nu var den värsta perioden över för denna gång. Nej, inte rätt benämning.

Psykedeliska perioden? Nej.

Klaustrofobiska?

Ogripbar i sin spretighet och sina krav.

Ändå: En levande, flödande flow-period. En period av passion. Rott i land.

Det hade hon gjort. Ensam i bräcklig farkost. Men hon hade ju en kollega. Dubbla åror.

Även om hon i egenskap av den mer rutinerade rodderskan tagit kommandot och det största ansvaret.

Båda skulle väl få blombuketter? Precis som året innan. En välkomponerad vårbukett från blomsteraffären nere på hörnet. Den som universitetet anlidade vid högtidliga tillfällen. I det här fallet gällde det tack till studievägledarna för väl genomförd antagning till universitetets lärarutbildning.

Förra årets bukett hade stått länge på soffbordet därhemma. Annika hade sneplat på den varje gång hon passerat och tänkt sprittande tankar.

Jag dög. Jag duger. Jag klarade det.

Undrade om årets bukett skulle ge samma lustkänslor?

Så varför dessa stickningar i händerna?

Tarmarna som rörde sig, buktade ut och spände.

Klådan i hårbotten som eld.

Hon visste.

Chefen hade bett om ett samtal med henne. Inte med henne och kollegan. Fast hon påtalat det två gånger:

– Ska inte Kerstin vara med?

Hur hade hans röst låtit? Dov och utan klang. I och för sig var han en klanglös person. Men nu var rösten utan någon som helst resonans. Blixtsnabbt hade hon skannat gångna veckors och månaders arbete, finkammat och lagt under lupp. Något missat möte? Glömt rapportera?

Den där lunchen med studenterna på café Agnes? Flera timmar lång, men konstruktiv. De hann lägga upp riktlinjer för informationerna ute på fältet.

Olika strategier för folkhögskolor och Komvux.

Praktiska aspekter ute på landsbygdsskolor.

Andra för storstadsgymnasister.

Studentambassadörerna, som hon handplockat för uppdraget, brainstormade för fulla muggar, koffeinstinna och kreativa.

Hon hade kommit tillbaka till arbetsrummet med röda kinder och färdig planering. Var det fel att hon inte gjort arbetet på skolan?

Rotade vidare och vägde på brevvåg.

Ansträngde sig att minnas. Så typiskt att förutsätta det värsta.

Hon var duktig på att konstruera monster. Bestämde sig för att det gällde överräckandet av blombuketten. Tryckte handen hårt mot magens roterande rörelser.

Sluta.

Allt är lugnt. Allt är precis som det ska vara.

Rensade skrivbordet.

Vattnade de frodiga växterna som trängdes på fönsterbrädan.

Skakade den runda röda mattan genom fönstret.

En doft av vår slog emot henne. Krispig. Löftesrik. Grön.

Det här skulle bli bra.

Hörde hans steg i trappan.

Raspadet då han torkade av sig på dörmattan.

Så stegen igen. Tunga.

Stannade framför hennes dörr.

Annika tryckte ner den gröna kom-in-knappen vid ring-signalen. Funderade på om hon skulle sitta kvar eller gå honom till mötes. Tjänsterummet var stort. Valde det senare.

Tryckte bort hjärnspöket genom logiskt tänkande: det var inte en avrättning som stod utanför dörren, hur kunde hon inbilla sig det? Helt sjukt att hetsa upp sig för ett vanligt medarbetarsamtal.

Skärpning.

Chefen stod i dörren. Blicken under lugg. Lite Kennedy-look över hans hårman. I övrigt inga likheter. Lång och kutryggig och grå.

Besöksstolen gungade till under hans tyngd. Han la upp vänster arm på hennes avskalade skrivbord. Tog ner den igen. Strök undan luggen.

- Ja du, Annika. Och lunchen har du hunnit med, hoppas jag?
- Jada. Soppa går fort. Det var ingen kö i restaurangen idag.
- Det var ju skönt det.

Någon blomsterkvast hade han inte med sig, det var lätt att konstatera. Hon sneglade på hans mapp som han först lagt på bordet mellan dem. Sedan åter i knäet. Hans fingrar drog och smällde med gummibandet runt mappen. Kanske låg där en blomstercheck bland dokumenten? Hon memorerade tacktalet ”men inte skulle du ...”, medan blicken hypnotiskt följde hans fingerspel.

Chefen harklade sig. Sedan en gång till. Tog sats.

- Ja, nu är antagningen över. Hur tycker du att det gått?
- Mycket bra. Jag är helnöjd. Alla informationer ute på fältet. Vilken succé det blev med studentambassadörerna, en riktig fullträff. Och den där nya sökmotorn som justerades (av mig) underlättade ju ansökningen enormt. Snart ska vi ta itu med att ringa antagna i sommar. Jag ser fram emot det även om veckan naggas på min semester.

Hon tystnade.

Het om kinderna. Vad försökte hon rättfärdiga? Varför gå i försvar utan att någon anklagelse fällts?

Rätade på sig. Fingerspelet hade upphört. Hans blick flackade mellan gummisnoddarna och henne.

– Bra. Mycket bra. Det är alltid turbulens innan den 15 april. Så det är skönt att det är över för denna gång. Hm ...

Kom till saken gubbe, tänkte hon. Upp med blomsterchecken nu, så vi får det ur världen. Nu serveras det inte mer från mitt håll. Jag har ett viktigt besök som väntar. Ett avrådningsärende.

– Jo ser du Annika ... hur mår du förresten?

– Jag mår bra. Lite trött och utarbetad förstås. Men det är ju inte så konstigt med all övertid ...

Sluta svamla. Bjud inte gubben på fler ord. Lämna över rodret.

– Så det har inte varit någonting då? Med familjen eller så, menar jag. Något bekymmer?

– Nej. Vadå familjen?

– Nja. Jo. Jag bara undrade. Om du behövt vara borta för att ta hand om något. Problem eller svårigheter. Som det kan bli ibland.

– Nu fattar jag ingenting. Är det någon som sagt något?

Gummibandsleken hade återupptagits. Det smällde mera rytmiskt nu. Och snabbare. Snart skulle snoddarna ge vika för trycket.

– Ja. Hm. Det är så att någon eller några har synpunkter på dina arbetstider.

– Vadå? Mina arbetstider? Vad är det med dem?

Ajöss blomstercheck. Säg för sitt inre hur den flög i väg i sällskap med de snart trasiga gummisnoddarna. Eksemet gav sig åter sig tillkänna.

Chefen skruvade på sig. Svettpärlorna på överläppen glänste i skenet från skrivbordslampan. Hans hand for upp och strök undan luggen för sjätte gången. Passade på att torka bort svettpärlorna på vägen ner.

– Nja. Du upplevs vara borta mycket från din arbetsplats.

– Borta? Men du har ju självt gett mig uppdragen ute på fältet ... ?

– Jag vet. Jag vet. Men det är inte det.

Fick en vision av Per därhemma. Hur han stod lutad mot dörrposten till arbetsrummet, där hon satt framför datorn. Sent på kvällen. Hans bekymmersrynkor i pannan. Att hon suttit där sedan middagen och besvarat mejl från studenter.

– Vad är det då?

Rösten gick upp i falsett. Hon struntade i det. Detta var enerverande. Omständlig var han känd för att vara, men att segdra på detta sätt var i sanning påfrestande. Gubbskrälle!

– Det är fråga om ogiltig frånvaro.

Den berömda spiken i kistan. Uttalad med imponerande vibrato med efterskalv i luften kring dem. Nu satt den där. Lång och kraftfullt islagen. Annika fick lust att skratta högt.

– Men detta är ju inte klokt! Du kan inte mena allvar. Vem påstår detta? Jag har aldrig någonsin ...

– Det vill jag inte gå in på. Men det uppfattas så.

– Uppfattas så? Herregud ...

Hans händer låg nu stilla mot mappen. Överläppens svettpärlor hade torkat in. Gummibanden vilade. Orden var sagda. Och ingenting var längre som förut.

Skulle aldrig bli.